

Beleidsplan actief burgerschap en sociale integratie

obs Het Stelleplankier

OBS Het Stelleplankier
Oog voor elk uniek kind

Inhoudsopgave:

Inleiding Wetgeving	blz. 3
Kerdoelen	blz. 3
Visie	blz. 4
Verantwoording	blz. 4
Invulling	blz. 5
Resultaten	blz. 5
Risico's	blz. 6
Actief burgerschap en sociale integratie	blz. 6
● Sociale competenties	blz. 6
- methoden	
- sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem	
● Openheid naar samenleving en de diversiteit daarin	blz. 7
- pedagogisch klimaat	
- samenwerking van de school binnen het dorp	
- verlengde schooldag	
● Basiswaarden en democratische rechtsstaat	blz. 7
- leerlingenraad	
- klankbordgroep ouders	
- goed voorbeeld	
- pestprotocol/ dag van respect	
- wereldoriëntatie	

Inleiding Wetgeving

Eind 2005 is een (onderwijs)wet aangenomen die scholen vraagt aandacht te besteden aan 'actief burgerschap en sociale integratie'. Centraal staat daarbij "de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren". De overheid geeft de kaders aan maar laat scholen verder zelf invulling geven aan het overheidsbeleid. Een vanzelfsprekende positie van burgerschapsvorming in de school vraagt om effectief beleid en een gestructureerde en planmatige aanpak.

Actief burgerschap is de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Onder sociale integratie wordt verstaan: een deelname van burgers aan de samenleving, in de vorm van sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties en bekendheid met betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur.

Het onderwijs levert hier een bijdrage aan vanuit andere vormende instituten, waaronder in eerste plaats het gezin. Als uitgangspunt geldt daarom dat scholen manieren zoeken om ouders en de omgeving van de school te betrekken in hun aanpak. Het belang van kennismaking en ontmoeting wordt in dit verband extra benadrukt. Het gaat hierbij om het kennismaken met de samenleving en de ontmoeting van kinderen van verschillende afkomst.

Kerdoelen

Wat we willen bereiken heeft de wetgever voor ons samengevat in kerndoelen. Deze kerndoelen zijn voor ons de leidraad om het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie gestalte te geven.

Een directe relatie met burgerschap is in de kerndoelen (34 t/m 39) te vinden in het domein "Oriëntatie op jezelf en de wereld". Tot dit domein horen zaken zoals omgaan met andere mensen, problemen oplossen en zingevingsvraagstukken.

Kerdoel 34: De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.

Kerdoel 35: De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.

Kerdoel 36: De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse- en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.

Kerdoel 37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.

Kerdoel 38: De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met verschillen en opvattingen van mensen.

Kerdoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Kerdoel 51: De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen zoals aanwezig in ons cultureel erfgoed (...).

Kerdoel 53: De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Visie

Als basisschool willen we dat onze leerlingen zich zoveel mogelijk ontplooiën en bereiden we ze voor op deelname aan onze samenleving. Dit door leerlingen basiskennis, vaardigheden en houdingen bij te brengen die nodig zijn om een actieve rol te kunnen spelen in de eigen leefomgeving en in de samenleving.

Door de ontwikkeling tot burgerschap een plaats te geven in ons onderwijs kan worden bereikt dat leerlingen met verschillende culturele achtergronden en/of religie, een gemeenschappelijk en gedeeld perspectief krijgen op de samenleving.

Dit willen we bereiken door te werken aan de vorming van jonge mensen met een bewustzijn voor regels, waarden, normen en samenwerking. Mensen die stevig in de wereld staan, met een goed gevoel van eigenwaarde, die respectvol en eerlijk met elkaar omgaan en op die manier een steentje bij kunnen dragen aan onze maatschappij.

Verantwoording

Om later actief aan onze democratische samenleving deel te nemen hebben de leerlingen kennis nodig (hoe zit de samenleving in elkaar?), vaardigheden (bijv. discussiëren) en handelen vanuit met elkaar gedeelde waarden en normen.

Schoolse vaardigheden, zoals lezen, taal en rekenen zijn hiervoor niet genoeg. Naast de cognitieve vaardigheden zijn de sociale- en emotionele vaardigheden ook belangrijk om te slagen in de maatschappij.

De kern van ons onderwijs draait om een stevig fundament te leggen voor de kinderen met betrekking tot hun latere sociale en maatschappelijke leven:

- In onze school werken we aan de brede vorming van kinderen, groeiend in handelingsgericht werken.
- In onze school zorgen we voor een schoolklimaat waar opvoeding en onderwijs samengaan.
- In onze school stellen we respect en vertrouwen in elkaar centraal en werken we aan het vergroten van de veiligheid.

Vanuit boven beschreven visie mogen onze kinderen in een veilige omgeving verschillend zijn, kritisch zijn en leren op een plezierige, verdraagzame en respectvolle manier met elkaar om te gaan en voor elkaar iets te betekenen. Om dit te verwezenlijken werken leerlingen, ouders en medewerkers nauw samen.

De school is één van de “oefenplaatsen” om te werken aan waarden en normen. Het gaat om ervaringen in de school waarbij leerlingen kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen opdoen. Dit stelt hen in staat om deel uit te maken van de gemeenschap en het vermogen en de wil om actief vorm te geven aan die gemeenschap. Vanuit deze basis maken de kinderen kennis met andere gemeenschappen (wijk, dorp, verenigingen enz.) en leren daarin te participeren.

Aangezien Nederland een democratische rechtsstaat is, is het belangrijk voor kinderen om te weten hoe zo'n rechtsstaat, ontstaan is, in elkaar zit en hoe zij daar later een rol in kunnen gaan spelen.

Ten slotte is het belangrijk voor de kinderen te leren over de wereld, de natuur en het milieu en vooral hoe zij er met z'n allen voor kunnen zorgen dat de wereld voor hen en degene die na hen komen leefbaar blijft.

In de loop van hun schooltijd wordt de leefwereld van het kind steeds groter. Burgerschap en sociale integratie is geen nieuwe taak, maar is eigenlijk ingebed in ons totale onderwijs. Het vormt dan ook een integraal deel van onze pedagogische opdracht, van de sociale en levensbeschouwelijke vorming.

Doelen:

- Het ontwikkelen van kinderen tot sociaal vaardige, betrokken en zelfstandige volwassenen.
- Het ontwikkelen van kinderen tot actieve deelnemers van deze maatschappij.
- Kinderen leren om een eigen mening te vormen.
- Kinderen leren om elkaars mening te respecteren en daar open voor te staan.
- Kinderen leren het 'anders' zijn te respecteren.
- Kinderen leren over andere culturen en geloven.
- Kinderen leren om samen te werken.
- Kinderen leren over de geschiedenis en het ontstaan van Nederland en Europa.
- Kinderen leren over de democratische rechtsstaat en hun rol daarin als ze volwassen zijn.
- Kinderen leren over het milieu en hoe zij een steentje bij kunnen dragen aan een beter en schoner milieu.

Invulling

Om invulling te geven aan de door ons gestelde doelen wordt er gebruik gemaakt van de volgende methoden, aangevuld met materialen, gastlessen en excursies.

- Schoolbrede thema's
- Brandaan
- Naut
- Meander
- Denk
- Kwink
- Goed van start
- Pestprotocol
- Materialen Veilig Verkeer Nederland (OVEF) + verkeersexamen
- Leerlingenraad
- Klankbordgroep ouders
- Excursies (themagericht)
- Gastlessen (bijv. bureau Halt)
- Goede doelen
- IEP SEO en KIIK
- Zorgcentrum (optredens, Kerstbezoek)

Resultaten

Bij de diverse methodes zijn toetsen opgenomen waardoor we de ontwikkeling van de kinderen bij kunnen houden. Wat betreft de sociale competenties maken we gebruik van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem IEP en van de leerkrachtvaardigheden om goed te kunnen observeren.

Risico's

Binnen het Stelleplankier is de verhouding aantal zorgleerlingen ten opzichte van het leerlingaantal groot. Naast sociaal- en emotionele problematiek is de taalvaardigheid (lezen, spelling) laag.

Beide gebieden zijn belangrijk voor deelname aan de maatschappij en heeft daarom ook in grote mate onze aandacht.

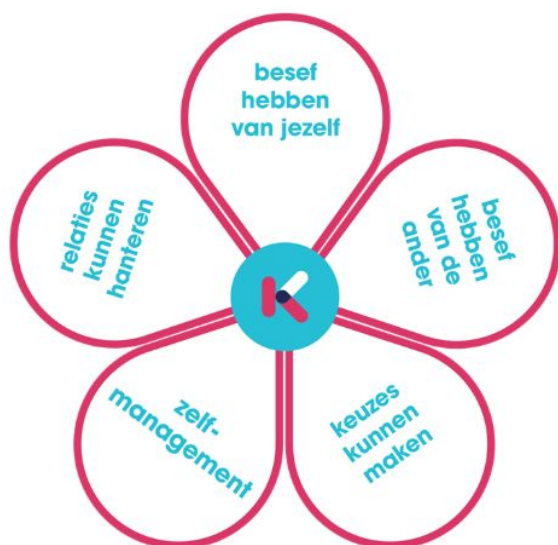
Aanbod actief burgerschap en sociale integratie

Sociale competenties

Methoden:

Kwink

Op school wordt er gewerkt met de methode Kwink. Deze methode leert kinderen sociale competenties. De thema's worden elk jaar binnen deze methode geactualiseerd.

Besef hebben van jezelf

- Kunnen inschatten van je eigen gevoelens
- Kennis hebben van je interesses, waarden en kracht
- Een gezond zelfvertrouwen

Besef hebben van de ander

- Empathie
- Perspectief nemen
- Verschillen tussen individuen en groepen herkennen en waarderen
- Sociale cues juist interpreteren

Keuzes kunnen maken

- Weloverwogen kiezen met de juiste aandacht voor jezelf en de ander
- Bijdragen aan een positief klimaat in je school
- Verantwoordelijkheid nemen voor je eigen gedrag

Zelfmanagement

- Impulscontrole bij stressvolle situaties
- Omgaan met heftige emoties
- Doelgericht gedrag

Relaties kunnen hanteren

- Relaties aangaan gebaseerd op samenwerking
- Sociale druk weerstaan
- Conflicten oplossen

Sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem

De school werkt met een sociaal leerlingvolgsysteem van IEP en KIJK. Hierdoor komen kinderen die extra aandacht nodig hebben bij het aanleren en onderhouden van sociale vaardigheden snel en goed in beeld. Voor hen wordt er dan een vervolgtraject, afhankelijk van de problematiek,

uitgestippeld. Zo kan het zijn dat een kind deel gaat nemen aan een SOVA training, een eigen handelingsplan in de klas krijgt of in het zorgteam besproken wordt.

Openheid naar samenleving en de diversiteit daarin

Pedagogisch klimaat

Op het Stelleplankier is er veel aandacht voor het Pedagogisch Klimaat. Om ruzies op te lossen wordt er een eenduidige oplossingsstrategie door alle leerkrachten gehanteerd. Deze strategie is gebaseerd op het model de 5 G's: gebeurtenis, gedachten, gevoel, gedrag, gevolg.

Het is een vorm van cognitieve gedragstherapie. Gebeurtenissen en interpretaties leiden vaak tot gevoelens, die op hun beurt weer leiden tot bepaald gedrag en de gevolgen van dat gedrag.

Bij conflicten tussen leerlingen wordt vanuit de 'ik' perspectief bovengenoemde 5 G's besproken of eventueel opgeschreven.

Daarnaast kennen alle leerkrachten het principe van groepsdynamiek en werken ze aan het begin van het schooljaar met Goed van start. De kinderen maken gezamenlijk afspraken en klassenregels en dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het naleven van deze afspraken en regels, zodat een veilig en prettig klassenklimaat kan worden gerealiseerd.

Samenwerking van de school binnen het dorp

Door een goede samenwerking van school binnen het dorp kan een basisschool alleen maar beter functioneren. Vandaar dat het Stelleplankier veel tijd steekt in de samenwerking met de peuterspeelzaal, wijkpolitie, maatschappelijk werk, jongerenwerk, dorpshuis, de woningbouw en de verenigingen in de wijk.

Basiswaarden en democratische rechtsstaat

Leerlingenraad

Door de kinderen kennis te laten maken met en deel te laten nemen aan de leerlingenraad krijgen ze op een speelse wijze inzicht in de werking van een democratie. Ze ervaren hoe het is om op een klassenvertegenwoordiger van eigen keuze te mogen stemmen. Klassenvertegenwoordigers leren om de mening van een groep te vertegenwoordigen en ervaren dat het niet altijd een gemakkelijke opgave is om tot overeenstemming te komen wanneer er meerdere 'partijen' aan een tafel zitten. Op die manier zullen ze uit eigen ervaring beter begrijpen hoe ons politiek systeem in elkaar zit en werkt. Hierdoor wordt het voor hen gemakkelijker om deel te nemen aan onze maatschappij.

Klankbordgroep ouders

Op het Stelleplankier is een klankbordgroep met ouders. Minimaal 2x per jaar worden onderwerpen en ideeën besproken ter verbetering van het onderwijs voor de kinderen op het Stelleplankier. Vanuit verschillende achtergronden en perspectieven wordt er gepraat en gediscussieerd over processen en ontwikkelingen die landelijk spelen en/of op het Stelleplankier. Deze verschillende zienswijzen worden meegenomen naar het team en MR. Bepaalde onderwerpen komen in de leerlingenraad ook aan de orde.

Goed voorbeeld

Om kinderen basiswaarden bij te kunnen brengen is het belangrijk dat we zelf het goede voorbeeld geven. Op het Stelleplankier werkt een betrokken team die eerlijkheid, oprechtheid, menslievendheid, openheid, rechtvaardigheid en respect in een hoog vaandel hebben staan en de kinderen, ouders en elkaar op grond van die basiswaarden behandelen. In de klassen wordt er tevens veel aandacht besteed aan deze basiswaarden. Ze worden met de kinderen besproken, aangeleerd en geëvalueerd. Dit gebeurt o.a. op basis van de methode Kwink.

Pestprotocol/ dag van respect

Op het Stelleplankier wordt een pestprotocol gehanteerd. In dit pestprotocol staan duidelijke afspraken over het voorkomen en omgaan met pesten binnen de school. Ook staan hierin duidelijke maatregelen vermeld die genomen worden als kinderen elkaar niet met respect behandelen.

Op de dag van respect wordt er extra aandacht besteed aan het positief en respectvol omgaan met elkaar. Hiervoor gebruiken we de materialen die elk jaar ter beschikking worden gesteld.

Wereldoriëntatie

Op het Stelleplankier wordt gewerkt met de methodes Meander, Naut, Brandaan en OVEF. Dit zijn methodes voor aardrijkskunde, natuur, geschiedenis, en verkeer. De methodes besteden o.a. aandacht aan de geschiedenis van Nederland, de werking van een democratische rechtsstaat, Europese staatsinrichting, milieu en andere culturen.

De vakken zijn geïntegreerd binnen de schoolbrede thema's en Denk (begrijpend lezen).

Dit houdt o.a. in:

- boekenkisten over het thema
- aansluiting bij de belevingswereld van de kinderen
- veel praten over het thema
- stellen van een dilemma en daar een beargumenteerd antwoord kunnen geven
- gastlessen
- excursies
- gezamenlijke opening en sluiting van het schoolbrede thema (presenteren, voordragen)

Evaluatie

08-09-2020	<ul style="list-style-type: none">- Sparkels is per 31-12-2020 gestopt. Het gezamenlijke doel van de Gemeente en de scholen om zoveel mogelijk kinderen te bereiken met naschools aanbod is niet behaald. Een relatief klein groepje kinderen (vaak dezelfde) namen deel aan Sparkels. Het minimum aantal kinderen om een activiteit door te laten gaan werd vaak niet gehaald. Te hoge kosten voor een kleine groep.- In het schooljaar 2020-2021 zijn we gestart met het werken met schoolbrede thema's. Tijdens het werken aan de thema's komen de leerdoelen voor wereldoriëntatie, burgerschap aanbod.- In het schooljaar 2019-2020 hebben we meerdere pogingen gedaan om de klankbordgroep bijeen te krijgen. Er was steeds 1 of geen aanmelding. Betreffende ouder hebben we gevraagd zitting te nemen in de MR. In het schooljaar 2020-2021 doen we weer een nieuwe oproep voor de klankbordgroep.